

ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИ ВЪПРОСИ, 24-25 МАРТ 2017 Г. БУДАПЕЩА

Първото заседание на Комисията по европейски въпроси на Международния съюз на латинския нотариат (UINL) от новата легислатура (2016-2018) беше открито от новоизбрания председател, г-н Франко Салерно Кардийо. Той приветства участниците, като отбеляза, че членовете за предстоящия мандат на комисията ще са 40, като 22 са от държави - членове на ЕС. Г-н Кардийо отбеляза присъствието на нотариата на Беларус, който е получил статут на наблюдател на провело то се в Париж Общо събрание на UINL. В обръщението си председателят обърна внимание на успехите, постигнати в рамките на предходния мандат, а именно множеството реализирани сравнително-правни изследвания, като отбеляза, че издадената книга „Наследяване в Европа“ е пожънала огромен успех и тиражът ѝ вече е изчерпан. Заяви, че като председател на комисията ще работи в посока ползотворно сътрудничество със Съвета на нотариусите на ЕС (CNUЕ) и благодари на г-н Адам Тот, домакин и председател на Нотариалната камара на Унгария, както и зам. - председател на CNUЕ, за това, че ще вземе участие в заседанието. Председателят Кардийо заяви, че сред приоритетите, които си е поставил за предстоящия период, са насърчаване допълнителното квалифициране на но

тариусите чрез организирането на обучения и нотариални академии, популяризиране на значимостта на нотариатите от латински тип и тяхната роля за стабилността на системата на социално-икономически отношения. Председателят представи и останалите членове на екипа си, а именно г-н Сандро Стандлер (ковчезник), г-н Тиери Вашон, г-н Карло Алберто Марко (секретар), г-н Йорг Букоц, г-н Санчес-Морено и г-жа Папариаку. С това председателят изчерпа точка 1 и 2 от дневния ред на заседанието. След това се премина към точка 3, приемане на протокола от последното заседание на комисията, проведено в Барселона, който беше одобрен единодушно от всички делегати.

По точка 4 от дневния ред бяха направени изказвания от г-жа Сигрун Ербер-Фалер, зам.-председател на UINL за Европа, г-н Пиер Беке, председател на САЕ в предходната легислатура, г-н Франц Леополд, председател на Международ-

ната комисия за нотариално сътрудничество, и от г-н Франко Салерно Кардийо. Г-жа Ербер обърна внимание на това, че от 1 януари 2017 г. активно се работи по въпроси, свързани с борбата с прането на пари, изработването на нов уебсайт на комисията предвид важността на работата ѝ, както и относно изследване на т.нар. Blockchains, в контекста на електронните системи и регистри и отражението, което биха имали върху работата на нотариусите. Г-н Франц Леополд приветства Беларус в първото им заседание като държава-наблюдател. Заяви, че обстановката в немалко държави е доста проблематична, като пример даде Молдова, Украйна, Косово. Заяви, че броят на държавите - членове на комисията, нараства и следва формираната мрежа от присъстващи държави да работи активно за идентифициране на проблемите, пред които са изправени тези държави и да работи в насока оказване на подкрепа за справянето с тези проблеми. Г-н Леополд заяви, че като председател на Международната комисия за нотариално сътрудничество се надява и ще работи за това нотариатите на Австралия и Нова Зеландия да се присъединят към UINL като държави-наблюдатели. Г-н Кардийо от своя страна представи новините около проекта за „Сигурен нотариален печат - SNS“, който представлява система за гарантиране сигурността на нотариалните удостоверения. Печатът ще представлява допълнителна гаранция за автентичността на нотариалните актове, който няма да може да бъде фалшифициран. Съгласно замисъла нотариусът, който извършва удостоверяването, ще поставя печата, който има уникален код (вид баркод), който може да бъде проследен в база данни на нотариусите, които имат SNS

печат. По този начин следващият нотариус, при когото попадне този документ, ще може да провери в базата данни на сайта на UINL на кого принадлежи печата, както и контактната информация на нотариуса, в случай че желае да се свърже с него. Три шишенца ще струват 135 евро, с тях ще могат да бъдат поставени 1 512 SNS, което прави по около 0,08 евро на печат. Г-н Кардийо подчерта сигурността, която SNS ще даде в обръщението на нотариални актове. Компанията, с която е сключен договор за производство и доставка на печатите, е испанската компания „SIGNE“, която е международно призната и изработва печата за испанските нотариуси.

В рамките на точка 5 беше представен работният и организационен план на председателя за предстоящия период. Г-н Кардийо заяви, че по време на председателството си смята да фокусира вниманието върху 5 тематични групи въпроси: семейно и наследствено право; вещно и договорно право; дружествено право; електронни инструменти; квалификация и обучение на нотариусите. Заяви, че в бъдеще смята за най-целесъобразно изготвяните от координаторите на отделните работни групи въпросници да бъдат изпращани за попълване онлайн на членовете на комисията, като съставянето и попълването им ще става посредством платформата Google Forms. Обърна внимание, че през периода ще бъдат сформирани работни групи за изследване на различни въпроси, които ще имат краткосрочен или дългосрочен характер. Посочи важността на това да бъдат поддържани добри отношения с CNUE, както и това, че ще бъдат подготвени и съвместни дейности по различни въпроси. Заяви, че смята в рамките на

всяка среща на САЕ да бъде организирана и нотариална академия, както и това, че в бъдеще счита за уместно резултатите от провежданите от делегатите изследвания да бъдат публикувани и довеждани до знанието на широката общественост.

Точка 6 от дневния ред беше предвидена за реализирането на кръгла маса, в която всеки нотариат да представи ключовите новости и заплахи, ако има такива, за нотариалната професия за периода от последното заседание. Първи се изказа председателят на камарата на Андора, г-н Жоан-Карлес Родригес Миняна, който отбеляза, че ситуацията в Андора е изключително положителна за нотариусите, като те са консултирани по всички проекти за законодателни промени, които евентуално биха могли да ги засегнат. Мнението им винаги е уважавано не само сред представителите на законодателната и изпълнителната власт, но и сред останалите им колеги, представители на юридическата професия. Представителите на Австрия обърнаха внимание на диалога относно опростяването на административните процедури и по-специално относно потвърденото от австрийското правителство намерение в бъдеще да бъде премахнато изискването за необходимост нотариалното удостоверяване при учредяването на ООД. Австрийската камара заяви, че към момента не е изготвен законопроект в тази насока, но се предвижда създаването на единен портал за услуги, свързани с дружествата, посредством който ще се комуникира директно с властите.

Представителят на Белгия постави акцент върху няколко ключови аспекта от своя доклад, а именно свързването на регистъра на юридически лица „Banque-

Carrefour des entreprises“ и регистъра на чуждестранни юридически лица. Съобразно приети законодателни промени съставът на комисиите, които участват при провеждането на конкурси за назначаване на нови нотариуси, е променен, като вече следва да са съставени не само от нотариуси, но и от действащ магистрат или професор по право, както и от двама външни експерти, които имат относим професионален опит. Членовете се избират за период от 4 години, като не могат да бъдат непосредствено преизбирани след изтичането на периода. Със законодателни промени от септември 2016 г. е разширено приложението на централния регистър на брачните договори, като договорите за съвместно съжителство, и съдебните решения, с които се постановява промяна в брачния режим или в договорите за съвместно съжителство, следва също да бъдат вписвани в регистъра. Обстоятелствата вписани в регистъра са противопоставими на трети страни, като нотариусът следва да впише в регистъра брачните договори/промените в брачни договори, които е удостоверил, като нарушението на това задължение е обстоятелство, ангажиращо неговата отговорност. Основните моменти, които бяха поставени на вниманието на делегатите от доклада на България, засягаха новостите и приетите промени в ЗСПЗЗ, ТЗ и ЗОЗ, с които се дават допълнителни компетенции на нотариусите в съответните сфери, като бяха представени съответните текстове от законите. Относно заплахите пред нотариалната професия в България беше представена информацията относно внесения в рамките на 43-тото ОНС проект за изменение и допълнение на ЗА, като беше отбелязано, че настъпилата пар-

ламентарна криза и последвалото разпускане на парламента не са позволили проектът да бъде разгледан и приет на второ четене. Изразих притесненията на нотариусите, че предложеният проект не е предвиждал държавен контрол върху дейността на адвокатите, на които по закон не е възложено да упражняват държавни функции, тъй като адвокатурата по Конституция е самоуправляваща се и контролът върху дейността ѝ е предоставен на органите ѝ. Заявих, че НК на РБ ще разчита и се надява да получи подкрепата на своите европейски и международни партньори и колеги в усилията си да гарантира сигурността и правовия ред, в случай че подобен законопроект бъде внесен в рамките на новоконституираното 44-то ОНС.

На следващо място беше представен доклад за състоянието на нотариата на Хърватия. Беше съобщено, че към момента се развиват производства по две дела пред Съда на ЕС срещу Република Хърватска, които засягат нотариусите: С-484/2015 и С-551/2015. Що се отнася до законодателните промени, бе представена информацията относно провеждана реформа в имотния регистър, която може би ще доведе до възможността нотариусите да подават онлайн заявления за вписване на обстоятелства в имотния регистър. Подобни промени могат да бъдат приети и що се отнася до прехвърляне на недвижимо имущество и на определени сделки с движимо имущество. Делегатите от Испания заявиха, че в периода от последното заседание няма значими законодателни промени, като посочиха приетия закон JUS/577/2016, съгласно който се регулира вписването в Гражданския регистър на определена категория бракове, сключени посредством религиозни церемонии. От 30 юни

2017 г. тези удостоверения за сключен граждански брак ще бъдат обработвани от нотариуси, юристи от съдебната администрация или длъжностни лица от Гражданския регистър по постоянен адрес на един от двамата съпрузи. Докладът на Естония акцентира върху следните по-важни промени от 2016 г. През 2016 г. е прието законодателство относно сключването на договори за имуществени отношения между регистрирани партньори, като е предвидена възможност да бъдат сключвани такива между еднополови партньори. Партньорите, сключили регистрирано партньорство, не се наследяват в случай на смърт на един от партньорите. Приети са изменения в наследственото право във връзка с европейския Регламент за наследяване, като е установена таксата, която нотариусите ще събират за удостоверяване на заявление за Европейско удостоверение за наследство (42 евро с вкл. ДДС) и за издаване на удостоверение (51 евро). Съгласно изменения в Закона за семейството от 1 юли 2016 г. естонските нотариуси могат да разтрогват брак, дори и когато съпрузите не пребивават постоянно в Естония. Предвиждат се законодателни промени, съгласно които от 1 март 2018 г. поддържането и въвеждането на данни в регистъра за брачни режими ще премине към Нотариалната камара на Естония.

Представителите на Франция посочиха три по-важни законодателни изменения в посочения период. На първо място, приетият закон „Макрон“, чиито по-важни точки засягат принципите за промяна на тарифата за нотариалните такси и въвеждането на института на опрощаване; особености, свързани с принципа на свобода на установяване на нотариу-

сите и нотариалните кантори; установяване на граници на възрастта за упражняване на нотариална професия (70 години); възможност за представителите на юридическата професия като ЧСИ, нотариуси, адвокати, да се сдружават за упражняване на професията. От 2017 г. е въведена възможността разводът по взаимно съгласие да бъде осъществен пред нотариус. За целта се предвижда съпрузите да представят споразумение, което да е приподписано от адвокатите им, което да бъде регистрирано от нотариуса, като се предвижда споразумението за развод по взаимно съгласие да влиза в сила 15 дни след регистрирането му. На следващо място, в рамките на кръглата маса беше представен докладът на Грузия. Съгласно представената информация на 1 август 2016 г. е приет закон, съобразно който следва да бъдат регистрирани титулите за собственост за недвижимо имущество в специално създаден за целта регистър. Участието на нотариусите в този процес е предвидено в случай на възникване на спорове и разногласия между гражданите в процеса на регистрация. В този случай спорещите страни ще бъдат насочвани към нотариус, който ръководи процеса по медиация. Нотариатите на Гърция и Унгария заявиха, че няма никакви законодателни промени, касаещи нотариусите в посочения период. Делегатът на Италия постави акцент върху приет закон № 76 от 20 май 2016 г., съгласно който се създава институтът на „граждански съюз“ между еднополови двойки. Бракът и гражданският съюз остават два отделни института, като със закона е уредено и т. нар. съвместно съжителство между еднополови и разнополови двойки. Дадена е възможността да бъде сключен нотариално заверен договор за

съвместно съжителство между партньорите, който да бъде вписан в регистъра за гражданско състояние. Г-н Фатмир Халими, нотариус от Косово, в изложението си отбеляза, че няма съществени промени в законодателството на Косово, нито заплахи относно компетенциите на нотариусите. Заяви, че се подготвят промени в Закона за кадастъра, но е предвидено участие на нотариусите в работната група, която ще бъде създадена за изработването на проект. Представителите на Латвия заявиха, че съгласно провеждана реформа при сделките с недвижимо имущество нотариалният акт няма да бъде задължителен при сключване на сделки с недвижимо имущество, а ще бъде въведено електронно заявление и потвърждаване на частен документ, като заявленията ще бъдат подавани към Имотния регистър чрез онлайн нотариално-имотно приложение, което ще бъде въведено в експлоатация след 1 септември 2017 г.

Изказването на делегата на Великобритания беше насочено към Брекзит и желанието на асоциацията на регистрираните счетоводители във Великобритания да иземе част от компетенциите на нотариусите, срещу което са възразили представители на цялата професия. Законодателните промени, касаещи нотариата на Черна гора за периода, се отнасят до промяна в състава на дисциплинарните комисии. Съгласно приетите промени дисциплинарните комисии ще се състоят от двама съдии и един нотариус, като дисциплинарните нарушения са разделени на маловажни и груби. Въведена е възможността нотариуси да упражняват дейността си съвместно в една кантора след получаване на нарочно разрешение от Министерство на право-

съдието. Предоставена е нова компетентност на нотариусите да удостоверят съгласието на лице да дари органите си за лечение на друго/и лице/а след смъртта си. Представителят на Полша изложи негативните последици от направената реформа, съобразно която достъпът до нотариалната професия е свободен. В резултат броят на нотариусите е нараснал на 3343 към м. май 2016 г., като свободната конкуренция помежду им и липсата на установени законово такси води до това, че някои нотариуси, водени от желанието си да привлекат клиенти, събират минимални такси. Г-н Войчех Кавечански от Словакия обясни, че няма значими законодателни промени от последния представен доклад. Докладът на Словения акцентира върху приетия няколко дни по-рано текст на Семейния кодекс, който предоставя на нотариусите компетенции да разтрогват брак по взаимно съгласие, когато няма непълнолетни деца от него, да удостоверят брачни договори и да ги вписват в нарочен регистър, който ще бъде поддържан от Словенската нотариална камара. Промените в Търговския закон на Турция, които бяха представени, се фокусираха върху това, че нотариусите вече не са единствено компетентни да удостоверят договори за присъединяване на съдружник, като това може да бъде оторизирано и от директора на търговския регистър.

В рамките на т. 7 и т. 8 от дневния ред бяха представени работните групи, които все още не са приключили дейността си (ръководената от Мариана Папариаку група за съвместно с CNUЕ изготвяне на разяснителни формуляри по различни въпроси). Предложените две нови групи от председателя са следните: Елект-

ронни регистри и Blockchain (като краткосрочен проект) и Вещни права в съответствие с европейските регламенти (като дългосрочно изследване). Координаторите на първата група са делегатите от Великобритания, Испания и Унгария, а на втората група - Литва, Великобритания, Хърватска, Швейцария, Холандия. Взето бе решение следващото заседание на комисията да се проведе на 24 и 25 ноември 2017 г. в Барселона.

В рамките на следващия ден бяха проведени първите заседания на двете новосформирани групи. Взех участие в работата на групата „Вещни права“. Координаторите представиха проект на план на работата, който ще включва изготвянето на списък за всяка държава, който да очертава обхвата на вещните права (главни и акцесорни), тяхното възникване, развитие и прекратяване, ограничения и регистриране, ролята на нотариуса, могат ли да се наследяват/продават/завещават.

В рамките на заседанието беше проведена и нотариална академия, на която унгарски нотариуси представиха отделни компетенции на нотариусите що се отнася до събирането на доказателства, принудителното изпълнение и т.н., като беше направено кратко експозе на компетенциите на испанските нотариуси при разтрогване на брак.

Стефани Николова - юрисконсулт на НК